

PRILOGA

Ocena metodično didaktične ustreznosti UČBENIKA Super Minds 2

Recenzent: **Andrej Kavčič, prof. angl.**
Naslov rokopisa: **SUPER MINDS 2**
Vrsta rokopisa: **UČBENIK**
Avtor/ Avtorji: **Herbert Puchta, Günter Gerngross, Peter Lewis-Jones**
Založba: **ROKUS KLETT, d. o. o., Stegne 9b, Ljubljana**

V pregled sem prejel učbenik s pripadajočim CDjem Super Minds 2 za pouk angleščine v 5. razredu osnovne šole.

Učbenik, ki je nadaljevanje Super Minds 1, je enako kot predhodna stopnja sestavljen iz 10 enot, ki so časovno enakomerno razporejene. Vsaka enota z izjemo uvodne, ki je krajša (8 strani), obsega 16 strani. Naloge so dobro slikovno podkrepjene, s čimer je omogočena podpora tudi učno manj uspešnim učencem, obenem pa preko miselnih aktivnosti in večjo količino besedilnih nalog kot v prejšnji stopnji še nadalje spodbujajo problemsko reševanje nalog in dodatno motivirajo učence. Vsaka enota ima tudi nadaljevalne aktivnosti s področja izgovorjave, nove dogodivščine super-prijateljev Misty, Whisperja, Thunderja in Flash v obliki stripov, ki so za otroke izredno primerni in privlačni za branje, še nadalje pa se otroci podrobneje seznanjajo s kulturo angleško govorečih dežel npr. z nekaterimi angleško govorečimi deželami, mesti, ter posameznih izbranih držav sveta. Ob koncu vsake posamezne enote je že kot stalnica pripravljeno preverjanje znanja, ki poteka na učencem zabaven način preko igre in aktivnosti, ki podpirajo različne učne stile učencev. Vsebine so izredno kakovostno medpredmetno in medkulturno načrtovane in vpete v učencem aktualne tematike s področja geografije, naravoslovja in tehnike, družbe, umetnosti, glasbe, matematike, gospodinjstva, književnosti, športa, še nadalje pa je ena izmed glavnih niti tudi razvijanje bralnih strategij. Vsaka učna enota v enem delu pokriva tudi vsebine z

vsaj enega področja ostalih učnih predmetov (medpredmetno). Medpredmetne vsebine kot so časovni pasovi, živalske družine, orientacija na zemljevidu, bakterije in prehrana, recikliranje in skrb za okolje, življenjski cikel metulja, merjenje in merske enote, dihanje, pravljice itd. tako ne pripomorejo zgolj k dodatni motivaciji otrok, temveč nudijo novo dimenzijo v povezovanju učnih vsebin in celostnem pristopu k učenju za življenje.

Učbenik tako zajema vsebine, ki so tudi predvidene v prenovljenem učnem načrtu za pouk angleščine:

0. Back to school (Ponovno v šolo: Spoznajmo učilnico, števila do 100, ukazi oz. razredni jezik)
1. My day (Moj dan: Opisujemo vsakodnevne aktivnosti, ura, časovni pas)
2. The zoo (Živalski vrt: Predstavimo živali, živalske družine)
3. Where we live (Kje živimo: Opis mesta, zgradb, trgovin, predlogi kraja)
4. The market (Tržnica: Sadje, zelenjava, hrana in pijača, recept ter prehranska varnost)
5. My bedroom (Moja spalnica: Opis sobe, predmeti v sobi, pohištvo, svojina, recikliranje)
6. People (Ljudje: Opis osebe, delov telesa, rojstni dnevi in meseci, rojstnodnevna vabila, svojilni pridevniki, razvojni krog metulja)
7. Off we go! (Pojdimo!: Načini potovanja, prevozna sredstva in opisovanje le-teh, opisovanje sedanjih aktivnosti z opisnim sedanjikom, merjenje in primerjanje predmetov)
8. Sports club (Športni klub: Opisovanje športnih aktivnosti, zbiranje podatkov in tabelarični prikazi, pravilno dihanje)
9. Holiday plans (Načrti za počitnice: Opis aktivnosti na počitnicah, spraševanje po dovoljenju, izražanje prošenj in ponudb, pravljičarstvo)

Učne enote enakomerno in postopno, dosledno in kakovostno razvijajo vse jezikovne zmožnosti. Vsebine in cilji so iz aktivnosti jasno razvidni in dobro razdelani ter obravnavani v ravno pravnih količinah in primernih razvojnih stopnjah otrok. Vsebine v večini nadgrajujejo vsebine in cilje iz predhodne stopnje učbenika Super Minds 1 ter tako omogočajo kontinuiteto pri

nadgradnji usvojenega znanja v preteklem šolskem letu. Učbenik nudi kakovostno podporo učno manj uspešnim učencem, ki svoje znanje lahko uspešno nadgrajujejo in tudi »krpajo« morebitne vrzeli, saj vsaka obravnavana enota služi kot izhodišče za obnovo in nato nadgradnjo vsebine predhodne stopnje učbenika, obenem pa poskrbi za visoko motivacijo tudi vseh ostalih učencev s problemskimi nalogami in ostalimi aktivnostmi, prilagojenimi njihovemu predznanju.

Poudarek je pretežno na slušnem razumevanju in izvedbi aktivnosti na podlagi razumevanja kot glavni zmožnosti za komunikacijo v tujem jeziku, kar učbenik kontinuirano postavlja v ospredje in razvija (govorno sporočanje). Učenci se še nadalje odzivajo na slišano s kazanjem na poimenovano, poimenovanjem, opisom aktivnosti in lastnosti, označevanjem (npr. prav/narobe pri trditvah), barvanjem, obkroževanjem, oštevilčevanjem, povezovanjem, razvrščanjem, ugibanjem, lepljenjem nalepk, skiciranjem, izgovorjavo rim, besednih zvez ter igro vlog. Naloge govornega in pisnega sporočanja izhajajo iz utrjenih jezikovnih struktur obravnavanih enot. Učenci sproti krepijo svojo izrazno samopodobo v tujem jeziku, kar je en izmed temeljnih ciljev pri učenju tujega jezika. Na področju bralnega razumevanja je ponujenih veliko aktualnih in otrokom zanimivih besedil v obliki pogovorov med osebami, krajšimi opisi, pesmimi in rimami, predstavitvami, navodili, vabili in seveda stripi, ki so že stalnica. Kot dodatna motivacija so v vsaki enoti ponujena tudi vsebinsko povezana in kulturno obarvana daljša besedila v razdelku »Culture«. Besedila so predstavljena jasno, enoznačno, z dovoljšnimi razmaki, prijazno pisavo in smiselno (po)razdeljena. Besedila nudijo ustrezen kontekst za razvoj novih in nadgradnjo, utrjevanje že usvojenih slovničnih struktur, besedišča in ostalih funkcij jezika. Naloge bralnega razumevanja so zastavljene problemsko, tako da učenci predvidevajo, sklepajo in razvijajo ustvarjalno mišljenje, zahtevnost oz. kompleksnost pa se sočasno z usvajanjem ostalih jezikovnih struktur postopoma iz enote v enoto dviga. Podobno velja že za sama navodila nalog, ki so postopoma kompleksnejša - navodilo naloge vsebuje npr. več postavk, kar je zelo pomembno za krepitev razumevanja in doslednega upoštevanja navodil, kjer imajo danes ravno starejši učenci vrzeli in težave.

Bralno razumevanje in pisno sporočanje učbenik razvija sistematično in postopno, kar je razvidno skozi različne tipe nalog, ki se iz teme v temo nadgrajujejo (vstavljanje manjkajočih besed, dopolnjevanje, povezovanje, ustvarjanje in poustvarjanje, pravilne/napačne trditve, poimenovanje, ...). Za razvoj bralnega razumevanja je bistvenega pomena podprtost z raznolikimi in ustrezno dolgimi besedili (od dialogov, stripov do opisov) iz življenjskih situacij in področij, ki učence zanimajo. Vsaka enota nudi daljše besedilo s področja kulture angleško-govorečih dežel oz. obravnava kulturo, znamenitosti, posebnosti posameznih držav sveta. Le-ta besedila se navezujejo na obravnavane vsebine posamezne enote in jih tako dodatno obogatijo in ohranjajo zanimanje, motivacijo otrok. Besedila so namreč tudi svojevrstna nagrada, saj učenci spoznajo nekatera zanimiva dejstva posameznih dežel (tako preko vsebine besedil kot razdelka »Fun fact«).

Pisno sporočanje učbenik razvija skozi sistematično zastavljene tipe nalog, pri čemer je osnova dobra podpora s predhodnim vzorcem (npr. vprašanje-odgovor, opis, predstavitev ...). Naloge so med seboj povezane; zapiski iz prejšnje naloge, vzorčne povedi, odgovore na zastavljena vprašanja ipd. se tako lahko uporabi pri tvorbi lastnega besedila. Posamezne naloge, poleg spodbujanja lastne kreativnosti in izraznosti, tudi usmerjajo k posvetovanju s sošolci, deljenju idej in pridobivanju podatkov za pisanje - s tem se razvija projektno delo. Vsaka enota se v razdelku razvijanja pisnega sporočanja dodatno posveti posamezni fazi v procesu pisanja. S tem se sistematično in kot kontinuiteta Super Minds 1 zagotovi postopen, kakovosten razvoj pisnega sporočanja, ustvarjanja. Na zadnjih straneh učbenik tako kot v Super Minds 1 nudi vodič oz. napotke za ustvarjanje besedil v podporo sistematičnemu razvoju pisnih zmožnosti.

Na področju sporočanja učenci tako opisujejo kraje, predmete, osebe, aktivnosti, sestavljajo recepte, vabila, podajajo mnenje, prosijo za in ponudijo pomoč, izražajo svoje želje itd.

Presežek v tej stopnji učbenika vidim na področju bralnega razumevanja, saj učbenik ponuja veliko kakovostno

predstavljenih in ustrezno prirejenih besedil, ki otroke dobro vodijo k uspešnemu delu z besedili, saj splošno velja, da so učenci pogosto šibki ravno na področju bralnega razumevanja. Seveda pa učbenik še nadalje ponuja odlične kreativne aktivnosti ob koncu vsake enote v obliki izdelave posterja, družabnih iger in kvizov, kar je že stalnica iz predhodne stopnje, obenem pa tudi kontinuiran proces razvoja pisnega sporočanja in kakovostna besedila s področja drugih kultur (medkulturnost). Kot dodatek ima učbenik po zadnji enoti pripravljene izrezljanke za sestavo človeškega telesa, postavitev stripa, praznične aktivnosti, postavitev načrta mesta oz. ulice, razvoja metulja ter seveda nalepke za reševanje in dopolnjevanje posameznih aktivnosti v posameznih enotah.

Z vidika slovnice učbenik utrjuje in nadgrajuje na predhodni stopnji obravnavane jezikovne vsebine kot so raba glagola biti v vseh oblikah, samostalnikov v ednini in množini, velelnikov, krajevnih predlogov, števnikov, opisovanja s pridevniki, vprašalnic in kratkih odgovorov, opisovanja z naklonskim glagolom »can«, glagola imeti za opisovanje svojine v vseh oblikah, opisovanja z »there is/are«, kazalnih zaimkov, uvaja, obravnava in razvija pa števila do 100, prepovedi z »Don't«, napoved časa, opisovanje vsakodnevnih aktivnosti z navadnim sedanjikom, kratke vprašalnice in odgovore, izražanje svojine s saškim rodilnikom in svojilnimi pridevniki, podajanje navodil za pot, prošnje s »can« in ponudbe z »would«, nedoločna zaimka »some« in »any«, kazalne zaimke »this, that, these, those«, opisni sedanjik za opisovanje aktivnosti, izražanje strinjanja/nestrinjanja z »So do I«, »Me too« in »I don't«, itd. Slovnične vsebine so po vzoru predhodne stopnje integrirane v besedila in se uvajajo implicitno preko različnih aktivnosti povezovanja, dopolnjevanja, obkroževanja.

Z vidika didaktike je učbenik primeren razvojni stopnji učencev, obravnava aktualne tematike na tej stopnji in je ustrezne zahtevnostne stopnje, ki obenem nudi dovoljšnjo podporo šibkejšim učencem, boljšim pa ustrezno motivacijo. Učbenik je v splošnem, tako kot predhodna stopnja, zelo pregleden, s prostorom za morebitno dopisovanje, nudi enakomeren, ustaljen ritem dela po enotah, začeniši z manj zahtevnimi jezikovnimi zmožnostmi, tj. področjem razumevanja, ter postopoma razvija govorno in pisno sporočanje. Obenem učiteljem nudi dovolj

podpore in jasnih smernic za delo kot tudi prostora za prilagajanje in dopolnjevanje z morebitnimi dodatnimi lastnimi gradivi.

Učbenik je zasnovan tudi skladno s prenovljenim učnim načrtom za angleščino, z veljavnostjo od 1. 9. 2016 dalje, in ustrezno zasleduje in razvija cilje na vseh predpisanih področjih tujega jezika v 2. vzgojno-izobraževalnem obdobju. Učbenik je smiselno in zahtevnostno prilagojen stopnji jezikovnega predznanja, usvojenega v 1. vzgojno-izobraževalnem obdobju in nadgrajuje obravnavane vsebine v kompletu Super Minds 1. Poudarek je tudi v tem kompletu na nadaljevanju celostnega razvoja sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti ter vsebinsko na medpredmetnem (npr. časovni pasovi, živalske družine, slikarstvo, bakterije in hrana, recikliranje in skrb za okolje, itd.) in medkulturnem povezovanju vsebin. Obstoječe znanje se tako prepleta tudi z aktualnimi vsebinami nejezikovnih predmetov, obenem pa se usvojeno znanje nadgrajuje in uporablja v različnih (jezikovnih) okoliščinah in spodbuja kreativnost in izraznost otrok. Učbenik skozi vsebine in pripravljene aktivnosti postopno razvija miselne, socialne veščine učencev. Učbeniški komplet poleg omenjenega ponuja tudi potrebna sodobna orodja kot so dodatna interaktivna gradiva, učitelji pa imajo na voljo tudi digitalno interaktivno različico kompleta Super Minds.

Višnja Gora, 1. 3. 2017

Andrej Kavčič, prof.